

899.962.1 (092)

8 - 34

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი

ხელნაწერის უფლებით

ზარიბე ხვთისო

„ვეზეისტყაოსნის“ კომპიუტერიზაცია

10.01.01 – ქართული ლიტერატურა

ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორის
სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად
წარმოდგენილი დისერტაციის

ა 3 ტ ო რ ე ფ ე რ ა ტ ი

ტირაჟი 100 ც.

თბილისი
2003

ნაშრომი შესრულებულია ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიის კათედრაზე

ოფიციალური
ოპონენტები:

1. ზ. კიკნაძე, ფილოლოგიურ მეცნ.
დოქტორი, პროფესორი (10.01.09)
2. გ. სულავა, ფილოლოგ
დოქტორი, პროფესორი.
3. გ. ქავთარია, ფილოლოგი
დოქტორი (10.01.09)

დისერტაციის დაცვა შედგება 200 წლის „27“ 11.

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახ
ტეტის ფილოლოგიის დარგის (პ10.01.5) სად
სხდომაზე

მისამართი: 380028, ი. ჭავჭავაძის გამზირი 1
დისერტაციის გაცნობის შესაძლებლობა „თსუ“ ს
პიბლიოთეკაში
მისამართი: 380047, თბილისი, უნივერსიტეტის ქ. 2

ავტორეფერატი დაგზავნა 200 წლის „19“ ✓

სადისერტაციო საბჭოს

სანავლული მდივანი, ფილოლოგიის

მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი 6. გ. ქ. ქ.

89.962.1(092)	-	1897 -
6-34	გ.ქ.	630100
	კვართის მუნიციპალიტეტის	
	საგულისხმოს	

ნაშრომის ზოგადი დახასიათება

თემის აქტუალობა. „ვეფხისტყაოსნის კომპოზიციური როგორ-ობა-სისრულის საკითხი ერთ-ერთი უადრინდელესი, რუსთველოლოგიური პრობლემაა, რომელიც დღემდე გადაუჭრე-ლი გვაქვს. იგი პირველად მაშინ დასმულა, როცა მავან მწიგნობარ-სა და პოეტის რატომდაც დაუმთავრებელი მოჩვენებია ეს პოემა და შემდეგ კი თავისი გემოვნებისა და გაეგბის კვალობაზე „შეუთავე-ბია“ კიდეც. სავარაუდოა, ეს საკმაოდ ადრე უნდა მომხდარიყო, რაკი არჩილი მას სხვადასხვანაირად ხუთჯერ მაინც უბრუნდება თავის „გაბაასებაში“ და ისე გადმოვცემს, როგორც უეჭველ, ყველასათვის სარწმუნო ფაქტს. მისი სიძველის დამადასტურებელი ჩანს ისიც, რომ არჩილმა არ იცის კონკრეტულად რით შეწივნენ გამგძელებელი რუსთველს. ეს უფრო ე. ნ. „ვახტანგისეული ვეფხისტყაოსნიდან“ ჩანს, რომელიც ვახტანგისიგანვე მოწვეულ სწავლულ კაცთა კომისი-ის მიერ არის გამოსაცემად მომზადებული. ამ გამოცემაში სავარ-აუდო გაგძელებათაგან მხოლოდ ე. ნ. „ინდო-ხატაელთა ამბის“ მცირე ნანილი - კერძოდ, ტარიელისა და ნესტანის ინდოეთს დაბ-რუნება, ქორწილი და გამეფება დატოვებული, დანარჩენი კი მომ-დევნო თავებიანად უარყოფილია. ეს, ცხადია, საგულისხმო ფაქ-ტია, მაგრამ პქონდათ თუ არა გამომცემლებს ყოველივე ეს სიუჟე-ტურ-კომპოზიციური პოზიციიდანაც გააზრებული, არც თავად ვახტანგის „თარგმანებიდან“ ჩანს, პოემას რომ აქვს დართული და არც სხვა ვინმეს გაუხდია მსჯელობის საგნად XX საუკუნის ოცდაა-თიან წლებამდე. ამ დროიდან კი საკითხი საგანგებოდ შეისწავლა პოეტმა კ. ჭიჭინაძემ და საბოლოოდ იმ დასკვნამდე მივიღა, რომ ვახ-ტანგის სული გამოცემისაგან უარყოფილ თავთაგან „ინდო-ხა-ტაელთა ამბავი“ ბუნებრივი დაბოლოებაა პოემისა და უმისოდ იგი დაუმთავრებელი თხზულების შთაბეჭდილებას სტოვებს. კ. ჭიჭი-ნაძემ თითქოს თეორიულადაც დაასაბუთა ეს თვალსაზრისი, რა-შიც თანამოაზრენიც საკმაოდ გამოუჩნდნენ, მაგრამ რაც ლოგიურად ასე თუ ისე მართლაც მისალები ჩანდა, პრაქტიკულად ვერაფრით გამართლდა. კერძოდ, არაერთი გულმოდვინე მცდელო-ბის მიუხედავად დღემდე ვერავინ დაძლია თავად „ინდო-ხატაელთა ამბის“, ვითომცდა „ვეფხისტყაოსნის“ ამ აუცილებელი და ბუნე-